

Näringsdepartementet

Statens jordbruksverk

551 82 Jönköping

Uppdrag om riskbedömningen av långsiktiga miljöeffekter av genetiskt modifierade organismer (GMO)

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens jordbruksverk att granska riskbedömningen av genetiskt modifierade organismer (GMO), bland annat vad gäller långsiktiga effekter av GMO och hur exempelvis de frågor som Europaparlamentet har haft angående den Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhets (Efsa:s) riskbedömningar har tagits om hand av Efsa och Europeiska kommissionen. Statens jordbruksverks bedömning om Efsa:s miljöriskbedömningar har uppfyllt kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön ska redovisas.

Uppdragets omfattning och inriktning framgår vidare under rubriken Närmare om uppdraget.

Statens jordbruksverk ska redovisa uppdraget i en rapport till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 juni 2016.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 av den 22 september 2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder fastställer en rättslig ram för godkännande av GMO inom EU.

Godkännandeprocessen för GMO avsedda för livsmedel, foder eller odling beskrivs i förordning (EG) nr 1829/2003 och inleds med att Efsa genomför en säkerhetsbedömning av risker för människors och djurs hälsa samt en miljöriskbedömning. Vid säkerhetsbedömningen ska Efsa använda den ram för riskbedömning som fastställs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet. Vid miljöriskbedömningen ska Efsa följa de riktlinjer och allmänna principer som återfinns i direktiv 2001/18/EG, bilaga II. Efsa ska under miljöriskbedömningen samråda med behöriga nationella myndigheter.

Då säkerhets- och miljöriskbedömningen är genomförd publicerar Efsa, i enlighet med artikel 6 (7) i förordning (EG) 1829/2003, en sammanfattning av den inkomna ansökan om godkännande av GMO samt ett yttrande om riskbedömningarna med en utvärdering av de synpunkter som medlemstaterna haft under riskbedömningen samt en slutsats. Det står allmänheten fritt att lämna synpunkter på riskbedömningen till Europeiska kommissionen inom 30 dagar efter offentliggörandet. Allmänheten, miljörådet och Europaparlamentet har ibland haft synpunkter på riskbedömningarna. Det har bland annat tagit sig uttryck i miljörådets rådsslutsatser från december 2008 och Europaparlamentets resolution (P7_TA(2014)0036). Allmänhetens synpunkter behandlas av nationella myndigheter alternativt av Efsa, om synpunkterna berör den vetenskapliga bedömningen.

Kommissionen använder Efsa:s slutliga yttrande, dvs. ett yttrande som tar hänsyn till eventuella inkomna synpunkter från allmänheten, som grund för ett förslag till beslut om godkännande av produkten för import eller odling. Förslaget läggs fram för omröstning i en genomförandekommitté där representanter från alla medlemsstater röstar om förslaget till beslut. Den svenska ståndpunkten bygger på ett underlag som tas fram av de behöriga svenska myndigheterna.

Närmare om uppdraget

Statens jordbruksverk ska göra en detaljerad sammanställning av hur långsiktiga miljöeffekter och effekterna på organismer som inte tillhör målgruppen, s.k. icke-målorganismer, har bedömts av Efsa och av svenska myndigheter de senaste fem åren. Statens jordbruksverk ska även redovisa svenska myndigheters synpunkter på Efsa:s förslag under samråden, samt hur dessa har beaktats i processen. Statens jordbruksverk ska redogöra för de långsiktiga miljöeffekter och de effekter på icke-målorganismer som har bedömts, uppdelat per egenskap och gröda.

Vidare ska Statens jordbruksverk beskriva hur de svenska myndigheterna arbetar med ansökningar om godkännande av GMO för import, bearbetning och kommersiell odling. Denna beskrivning ska inkludera en redogörelse för de synpunkter som svenska myndigheter de senaste fem åren har framfört efter att Efsa:s riskbedömningar har skickats på samråd och en beskrivning av på vilket sätt dessa beaktats i godkännandeprocessen.

Statens jordbruksverk ska även granska hur Europaparlamentets kritik¹ mot Efsa:s miljöriskbedömning av odling av majs 1507 vad gäller bland annat långsiktiga miljöeffekter och effekter på organismer som inte tillhör målgruppen, har tagits om hand av Efsa eller den Europeiska kommissionen. Statens jordbruksverk ska dessutom göra en bedömning av om Europaparlamentets kritik är förenlig med Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG.

Statens jordbruksverk ska ta fram rapporten i samråd med Naturvårdsverket och andra berörda myndigheter.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Ida Eriksson

¹ Resolution P7_TA(2014)0036 Utsläppande på marknaden för odlingsändamål av en majsprodukt som modifierats genetiskt.

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EU
Finansdepartementet/BA och KO
Näringsdepartementet/DL, RS, JM och SUN
Miljö- och energidepartementet/KE
Utrikesdepartementet/FIM och IH
Naturvårdsverket